

**De fossiele schelpen van de Nederlandse stranden
en zeegaten, 3¹⁾**

door

C. O. VAN REGTEREN ALTENA, A. BLOKLANDER
en L. P. POUDEROYEN

Familie Naticidae (vervolg)

Bij de bewerking der Naticidae bleek het onmogelijk voor de soorten van het geslacht *Polinices* kenmerken te vinden, volgens welke al de onderzochte exemplaren op bevredigende wijze gedetermineerd konden worden. Onderstaande tabel voor de geslachten *Polinices* en *Natica* geeft weer op welke manier wij getracht hebben in het zeer variabele materiaal enige orde te scheppen. Slechts gave of vrijwel gave exemplaren komen voor determinatie in aanmerking, maar zelfs met deze beperking blijven twijfelgevallen bestaan.

1 a)	Navel afgesloten door eelt, waarvan de rand ongeveer halve cirkel vormt; deksel van kalk, zonder groeve aan de buitenzijde	95. <i>clausa</i>
b)	Navel open, of eelt anders van vorm	2
2 a)	Wijde navel met funiculus (spiraalplooi); deksel van kalk	3
b)	Navel breed, of gesloten, maar zonder funiculus; deksel hoornig (geslacht <i>Polinices</i>)	4
3 a)	Ongeveer even breed als hoog; navel zeer breed; top vrij stomp; grote soort; deksel met groeve langs de buitenrand	96. <i>multipunctata</i>
b)	Hoger dan breed; navel minder breed; top spits; aanmerkelijk kleiner dan 96; deksel onbekend	97. <i>bevelandensis</i>
4 a)	Navel breed, van onder omgeven door duidelijk begrensde scharaaiwal	87. <i>cirriformis</i>
b)	Anders	5
5 a)	Omgangen bij sutuur duidelijk over vorige heengrijpend („aanliggend”); buitenlip maakt ongeveer gestrekte hoek met voorlaatste omgang	6
b)	Omgangen bij sutuur niet of weinig „aanliggend”, dus min of meer „hoekig aangehecht”; buitenlip maakt stompe hoek met voorlaatste omgang	9
6 a)	Grote soort (L tot meer dan 40); laatste omgang regelmatig bol; navel duidelijk open	88. <i>catenoides</i>
b)	Anders	7
7 a)	Klein (L tot ongeveer 19); stevig; top niet zeer spits (B ruim 85% van L); navel ten dele door eelt bedekt	90. <i>polianus</i>
b)	Anders (vormen van 89. <i>hemicausus</i>)	8
8 a)	Dunschalig; navel half bedekt; top spits (B minder dan 75% van L)	89a. <i>hemicausus</i> f. <i>hemicausa</i>
b)	Stevig; navel meer dan half bedekt; top min of meer spits	89b. <i>hemicausus</i> f. <i>proxima</i>

¹⁾ No. 2, zie: Basteria, vol. 19, p. 27 (1955).

- c) Zeer stevig; navel een nauwe spleet of gesloten; top spits
89c. *hemicausus* f. *woodi*
Tussen deze vormen bestaan overgangen. Jonge exemplaren zijn niet
altijd met zekerheid van *P. polianus* te onderscheiden.
- 9 a) Groot; vrij dunschalig; buitenlip meestal boven midden laatste omgang
aangehecht; navel vrij wijd, bij exemplaren met hoge top nauwer
91. *catena*
- b) Kleiner en wat dikschaliger dan 91; winding hoger; buitenlip ongeveer
op midden voorlaatste omgang aangehecht ..... 92. *exvarianis*
- c) Nog kleiner; ook dikschaliger dan 91; buitenlip iets boven midden
voorlaatste omgang aangehecht; navel nauw ..... 93. *pallidus*
- d) Winding veel hoger dan bij 91—93; buitenlip onder midden voor-
laatste omgang aangehecht; navel vrij nauw ..... 94. *cavelli*

† 87. *Polinices (Euspira) cirriformis* (J. de C. Sowerby, 1824)

Plaat 9

Natica cirriformis J. de C. Sow.; *N. cirriformis* var. *discrepans* Harmer, 1921; *N. spec.* 1 Beets, 1946.

L 37, B 35; L 31, B 32½; L 30, B 30. Dikschalig; winding zeer laag; omgangen bol, „aanliggend”, buitenlip boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel wijd, met brede naar binnen lopende groeve, van onder begrensd door scherp afgezette brede wal, die correspondeert met linker benedenhoek monding. II: Ritthem, de Kaloot: III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 88. *Polinices (Euspira) catenoides* (S. V. Wood, 1842)

Plaat 9

Natica catenoides S. V. Wood; ? *N. spec.* 3 Beets, 1946.

L, 42, B 41; L 37, B 35. Dikschalig; winding zeer laag; laatste omgang regelmatig bol, omgangen „aanliggend”, buitenlip boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel open, niet door eelt vernauwd. Jong moeilijk te onderscheiden van 89b en 91. I: Domburg. II: de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 89. *Polinices (Euspira) hemicausus* (J. de C. Sowerby, 1824)

Plaat 9

Natica hemicausa J. de C. Sow.; *N. proxima* S. V. Wood, 1848; *N. proxima* var. *woodii* Harmer, 1921.

Winding zo hoog als, of hoger dan bij 90; omgangen „aanliggend”; laatste omgang boven midden van voorlaatste aangehecht, van boven afgeplat, zodat oppervlak aansluit bij dat van winding; navel min of meer met eelt gevuld. Er zijn enkele vormen, waartussen men overgangen vindt. Jonge exemplaren zijn moeilijk van elkaar en van 90 te onderscheiden.

a. forma *hemicausa* (J. de C. Sowerby, 1824). L 16, B 13½. Dunschalig; winding tamelijk hoog en spits; navel half door eelt gesloten. II: Ritthem. III: Westerschelde.

b. forma *proxima* (S. V. Wood, 1848). L 20, B 18½; L 35, B 31.

Stevig; winding tamelijk hoog en spits; navel meer dan half door eelt gesloten. II: de Kaloot. III: Westerschelde.

c. forma *woodi* (Harmer, 1921). L 22, B 18. Stevig; winding hoog en spits; sterk ontwikkeld eelt sluit de navel bijna of geheel. III: Westerschelde.

Plioc, O-Plist.

90. *Polinices (Euspira) polianus* (Della Chiaje, 1830)

Plaat 9

Natica poliana Della Chiaje; *N. alderi* Forbes, 1835.

Zie: Van Benthem Jutting, 1933, Fauna van Nederland, afl. 7, p. 118.

L 19, B 16½; L 17, B 15; L 15½, B 15. Stevig; winding wat hoger dan bij 87 en 88; omgangen van boven meer samengedrukt dan bij 88, „aanliggend”; buitenlip boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel open, van boven min of meer door eelt bedekt. De recente atlantische vorm wordt wel als ondersoort (*alderi*) van de mediterrane soort beschouwd; wij konden voor dit onderscheid echter geen steekhoudende kenmerken vinden. Fossiele exemplaren van deze soort kunnen langs onze gehele kust aanspoelen. ? Plioc, ? O-Plist, J-Plist.

91. *Polinices (Euspira) catena* (Da Costa, 1778)

Plaat 9

Natica catena (Da C.)

Zie: Van Benthem Jutting, 1933, Fauna van Nederland, afl. 7, p. 115.

L 43, B 39; L 38, B 37. Dunschaliger dan 88; winding zeer laag, bij forma *conico-ovalis* (Jeffreys, 1867) wat hoger; omgangen regelmatig bol, „hoekig aangehecht”; buitenlip boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel open, bij f. *conico-ovalis* (Jeffr.) wat nauwer. Fossiele exemplaren van deze soort kunnen langs onze gehele kust aanspoelen; zij komen ook voor in de schelpenbanken van de Westerschelde. Plioc, Plist.

† 92. *Polinices (Euspira) exvarians* (Sacco, 1891)

Plaat 9

Natica varians S. V. Wood, 1848, nec Dujardin, 1837; *N. exvarians* Sacco.

L 27, B 23; L 26; B 23½. Winding vrij hoog; omgangen bol, aan de periferie iets afgeplat, „hoekig aangehecht”; buitenlip ongeveer op midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel open, doordat eelt niet ver over laatste omgang is uitgebreid; afstand aanhechtingsplaats buitenlip tot navel betrekkelijk kort. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

93. *Polinices (Euspira) pallidus* (Broderip & Sowerby, 1829)

Plaat 9

Natica pallida Brod. & Sow.; *N. groenlandica* Möller, 1842.

L 19½, B 18; L 15, B 13½. Dikschalig; winding vrij laag; omgangen bol, langs suture iets afgeplat, „hoekig aangehecht”; buitenlip

iets boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel bijna geheel door eelt bedekt. Volgens BEETS exemplaren van Walcheren in het Zoölogisch Museum te Amsterdam, die wij echter niet terug konden vinden. O-Plist.

† 94. *Polinices (Euspira) cavelli* (Harmer, 1921)

Plaat 9

Natica cavelli Harmer.

L 36, B 26; L 22, B 17. Winding hoog; omgangen bol, langs de periferie iets afgeplat, „hoekig aangehecht”; buitenlip onder midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel van spilrand af iets door eelt bedekt. II: Ritthem. III: Westerschelde. O-Plist.

95. *Natica (Cryptonatica) clausa* Broderip & Sowerby, 1829

Plaat 9

L 25, B 24; L 18, B 17. Winding vrij laag; omgangen bol, langs sutuur iets afgeplat (zwak geschouderd)¹⁾, iets „hoekig aangehecht”; buitenlip iets boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel geheel bedekt door halfcirkelvormige uitloper van eelt binnenlip. Buitenzijde operculum zonder groeve. III: Westerschelde. O-Plist.

† 96. *Natica (Natica) multipunctata* S. V. Wood, 1842

Plaat 9

Natica millepunctata multipunctata S. V. Wood.

L 41, B 40; L 38, B 32. Winding trapvormig, laag of wat uitstekend; omgangen bol, langs sutuur afgeplat, afgerond geschouderd, „hoekig aangehecht”; buitenlip boven midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel breed, met vrij dikke spiraalrichel, het dikke eelt van binnenlip bedekt soms de bovenhoek er van; vaak resten van vlekken-tekening, waarvan dichtheid varieert. Buitenzijde operculum met groeve langs de rand. I: Noord-Beveland, Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Deurlo, Westerschelde. Plioc; O-Plist.

† 97. *Natica (Natica) bevelandensis* Pouderoyen, 1956

Plaat 9

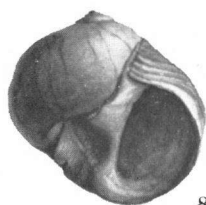
L 24, B 21; L 22. B 18½. Stevig; winding hoog; omgangen „hoekig aangehecht”; buitenlip op midden van voorlaatste omgang aangehecht; navel breed, van boven iets door eelt bedekt, met zwakke spiraalrichel; afstand aanhechting buitenlip tot navel betrekkelijk kort; soms resten vlekken-tekening zichtbaar. III: Westerschelde. Ouderdom?

Familie Lamellariidae

98. *Capulacmaea radiata* (M. Sars, 1850)

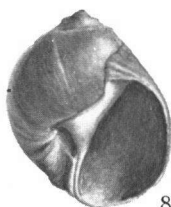
Plaat 10

¹⁾ Bij onze fossiele exemplaren minder duidelijk dan bij typische recente.

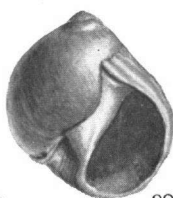

87

cinnif.

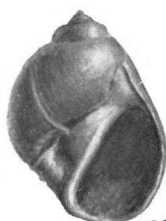

89a

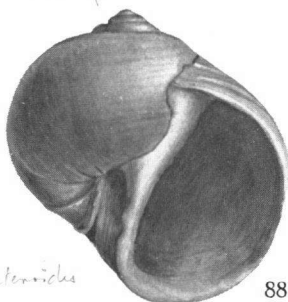

89b

semilobosa

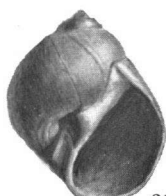

89c

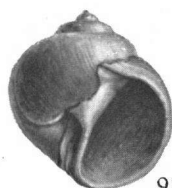
calennicks

88

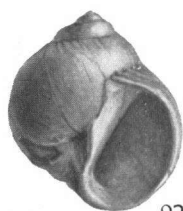
90

fulvovirg.

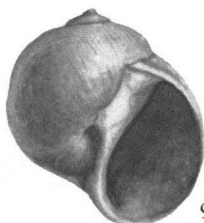
91

catena

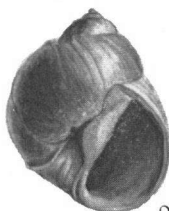
92

stravian

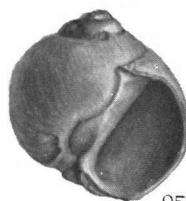
93

fallipes

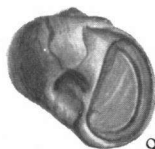
94

casella

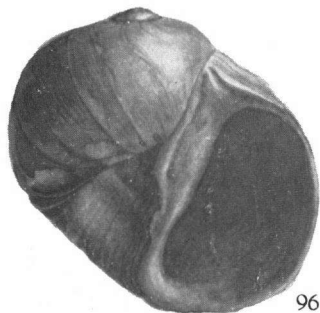

95

claus

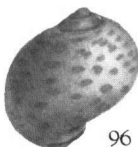

96

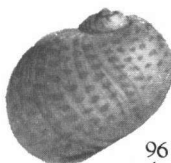

96

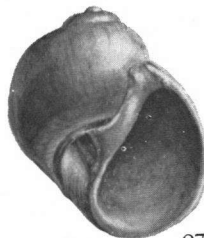
mil

96

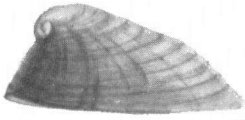

96

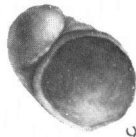

97

bevel

98

99

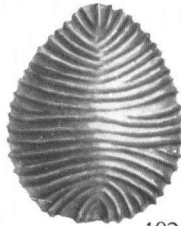
100

101

98

102

103

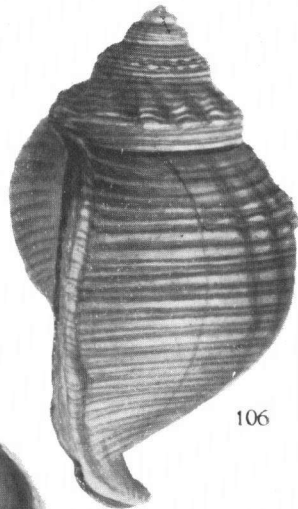
105

104

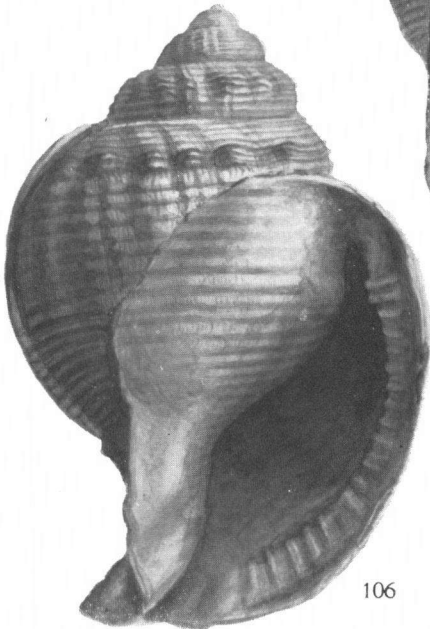
107

106

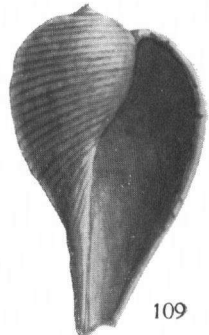
105

106

108

109

H $3\frac{1}{2}$, mond 8×7 . Kegelvormig, maar bestaande uit $1\frac{1}{2}$ snel in grootte toenemende omgang. Soms resten kleurpatroon: van top uitstralende strepen loodrecht op groeilijnen. I: Walcheren. II: Ritthem. O-Plist.

99. *Velutina velutina* (Müller, 1776)

Plaat 10

Velutina laevigata auct.

L 20, B 20; L 11, B $11\frac{1}{2}$. Sutuur zeer diep, tweede helft laatste omgang daardoor bijna los van voorlaatste; mondrand continu, scheef t.o.v. as winding. I: Terschelling (fossiel?), Walcheren, Zeeuws-Vlaanderen. O-Plist.

Familie Cypraeidae

† 100. *Erato pernana* Sacco, 1894

Plaat 10

Erato maugeriae S. V. Wood, 1848 (nec Gray, 1841), *Erato exmaugeriae* Sacco, 1894.

L 6, B 4.2; L 4.3, B 3.2. Kleiner, relatief breder, met stompere winding en relatief hoger aangehechte buitenlip dan 101. SCHILDER meent de vormen uit Engelse en Belgische Plio-Plistoceen subspecifiek te kunnen onderscheiden (resp. *E. p. exmaugeriae* Sacco en *E. p. scaldisia* Schilden, 1933). I: Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

101. *Erato voluta* (Montagu, 1803)

Plaat 10

Erato laevis (Donovan, 1804).

L $9\frac{1}{2}$, B 6. Groter, slanker, met spitsere top en relatief lager aangehechte buitenlip dan 100. N. b. de gevonden exemplaren komen niet overeen met *E. cypreola britannica* Schilder, 1933, uit het Plio-Plistoceen van Engeland. I: Walcheren. II: Ritthem. ? J-Plist.

102. *Trivia (Trivia)* spec.

Plaat 10

Trivia monacha sensu latiori Beets, 1946.

L 13, B 10; L 12, B 11; L 6, B $4\frac{1}{2}$; L $5\frac{1}{2}$, B $4\frac{1}{2}$. Fijn geribd, geen groeve over dorsale zijde schelp. (Van de recente soorten *Tr. monacha* (Da Costa, 1778) en *Tr. arctica* (Pulteney, 1779) zijn de schelpen alleen te onderscheiden, doordat zij bij eerstgenoemde aan de rugzijde vlekken dragen, bij de tweede niet. Volgens SCHILDER is de plio-pliocene *Tr. coccinelloides* (J. de C. Sowerby, 1822) een derde afzonderlijke soort. Wij zijn er echter niet in geslaagd in de fijn geribde *Trivia's* zonder overlangse groeve, die (sub)fossiel aan onze kust gevonden worden, verschillende categorieën te onderscheiden, ondanks de grote variatie in afmeting en relatieve breedte van het materiaal.) I. Terschelling, Noordwijkerhout, Scheveningen, Schou-

wen, Noord-Beveland, Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 103. *Trivia (Trivia) retusa* (J. de C. Sowerby, 1822)

Plaat 10

L 8, B 7. Korter en dikker dan 102; met relatief minder ribben over de schelp. Bij het enige exemplaar, dat wij konden bestuderen, had de buitenlip aan de binnenzijde slechts 14 tanden. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 104. *Trivia (Sulcotrivia) testudinella* S. V. Wood, 1842

Plaat 10

Cypraea avellana S. V. Wood, 1848 (partim), *Trivia affinis* Harmer, 1914, 1920.

L 16, B 13; L 15, B 11½; L 11, B 9; L 9, B 6½. Meestal groter dan 102; met lange groeve over dorsale zijde schelp.¹⁾ III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 105. *Simnia (Neosimnia) leathesi* (J. de C. Sowerby, 1824)

Plaat 10

Ovula leathesi J. de C. Sow.; *O. spelta* Harmer, 1920 (nec Linnaeus, 1758).

L 17½, B 8½; L 15½, B 8. Geen winding; buitenlip bij volwassen schelp sterk verdikt; beide lippen ongetand. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

Familie Cassididae

† 106. *Galeodea bicatenata* (J. Sowerby, 1817)

Plaat 10

Cassidaria bicatenata (J. Sow.).

L 80, B 60; L 80, B 56½. Vrij dunschalgig, mondrand verdikt. Ook fragmenten zijn door vorm en sculptuur met geen andere soort te verwarren. I: Walcheren. II: de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 107. *Phalium (Semicassis) spec.*

Plaat 10

L ± 30, B ± 22. Buitenlip verdikt en van binnen getand; fijne spiraalsculptuur op laatste omgang sterker ontwikkeld langs sutuur en aan basis. Er is pas één, beschadigd, exemplaar bekend, dat niet geheel met de miocene *Ph. miolaevigatum* (Sacco) overeenkomt. III: Westerschelde. Ouderdom?

Familie Cymatiidae

† 108. *Cymatium (Sassia) tarbellianum* (Grateloup, 1840)

¹⁾ *Trivia (Sulcotrivia) avellana* (J. de C. Sowerby, 1822) wordt groter en is grover geribd dan 104. Tot dusver niet gevonden. Het als zodanig gesignaleerde fragment bleek van een zeer grote *Tr. testudinella* te zijn.

Plaat 10

Charonia tarbelliana (Grat.).

L 34, B 20; L 8, B 5. Winding hoog; omgangen gekield; siphonaalkanaal kort; buitenlip sterk verdikt, van binnen getand; een of meer oude mondranden (varices) kunnen zichtbaar zijn op de buitenzijde der omgangen. III: Westerschelde. Anv.

Familie Ficidae

† 109. *Ficus condita* (Brongniart, 1823)

Plaat 10

Pyrula condita (Brongn.).

L 45, B 26½. Peervormig met zeer platte top. III: Westerschelde. Anv.

Familie Muricidae

110. *Trophon (Trophonopsis) clathratus* (Linnaeus, 1767)

Plaat 11

L 16, B 9. Geen spiraalribben; minder slank en met minder radiale ribben dan 111. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

111. *Trophon (Trophonopsis) truncatus* (Ström, 1768)

Plaat 11

L 17, B 8½; L 10, B 5½. Geen spiraalribben; slanker en met meer radiale ribben dan 110. I: Terschelling, Scheveningen, Noord-Beveland, Walcheren, Zeeuwsch-Vlaanderen. Plist.

112. *Trophon (Trophonopsis) muricatus* (Montagu, 1803)

Plaat 11

L 13, B 6½; L 13, B 6; L 10, B 5. Slank; met radiale ribben gesneden door zwakkere tot ongeveer even krachtige spiraalribben; radiale ribben veel dichter opeen dan bij 115. I: Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 113. *Thais (Polytropa) tetragona* (J. de C. Sowerby, 1823).

Plaat 11

Purpura tetragona (J. de C. Sow.); *Nucella tetragona* (J. de C. Sow.).

L 63½, B 39; L 50, B 29; L 45, B 28. Minder slank dan 114; sculptuur bestaande uit radiale ribben gesneden door spiraalribben van verschillende orde. I: Walcheren. Zeeuwsch-Vlaanderen. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 114a. *Thais (Polytropa) lapillus incrassata* (J. de C. Sowerby, 1823)

Plaat 11

Purpura incrassata (J. de C. Sow.); *Nucella lapillus incrassata* (J. de C. Sow.).

L 61, B 31; L 54, B 32. Zeer dikschalig; met weinige, zeer zware primaire spiraalribben, op de omgangen van de winding telkens

twee. Verhouding L:B zeer variabel, doch meestal groter en slanker dan 114b, waarmee deze subsp. door overgangen [f. *connectens* (Harmer, 1914), f. *oakleyensis* (Harmer, 1914)] is verbonden. I: Noord-Beveland, Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 114b. *Thais (Polytropa) lapillus vulgaris* (S. V. Wood, 1848)

Plaat 11

Buccinum crispatum J. de C. Sowerby, 1823, nec Dillwyn, 1817; *Purpura lapillus* vars. *crispata* en *vulgaris* S. V. Wood, 1848; vars. *newbourniensis*, *butleyensis* en *vulgaris* Harmer, 1914.

L 44, B 30; L 36, B 23. Meestal meer gedrongen van vorm dan 114a, steeds met meer en zwakkere spiraalribben. Grotere afmetingen bereikend en met krachtigere spiraalsculptuur dan de recente *Thais lapillus lapillus* (Linnaeus, 1758) (fig. 114c). I: Noord-Beveland, ? Walcheren. III: Westerschelde. O-Plist.

115. *Ocenebra (Ocinebrina) aciculata* (Lamarck, 1822)

Plaat 11

L 12, B 5½. Wat grover, met wat minder bolle omgangen en met veel minder radiale ribben dan 112. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

116. *Ocenebra (Ocenebra) erinaceus* (Linnaeus, 1758)

Plaat 11

L 36, B 19; L 33, B 19. Radiale ribben gesneden door spiraalribben van verschillende orde; laatste omgang met drie zeer geprononceerde radiale ribben (varices) en in de tussenruimten telkens één knobbelige radiale rib. I: Terschelling, IJmuiden tot Hoek van Holland, Zeeland. I: Ritthem, de Kaloot. III: Oosterschelde bij Bergen op Zoom, Westerschelde. Plist.

† 117. *Ocenebra (Ocenebra) canhami* (S. V. Wood, 1872)

Plaat 11

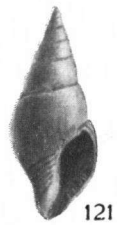
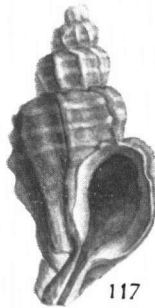
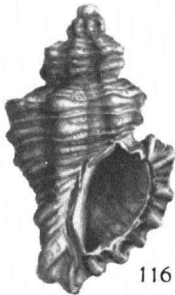
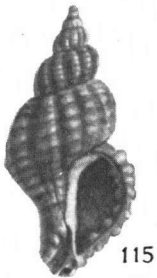
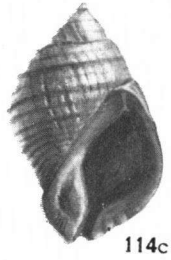
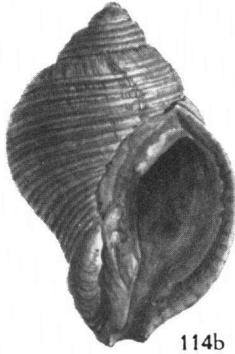
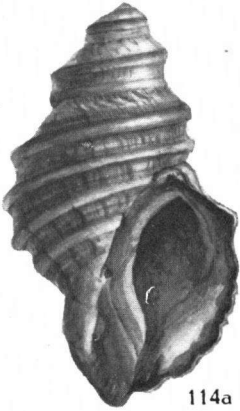
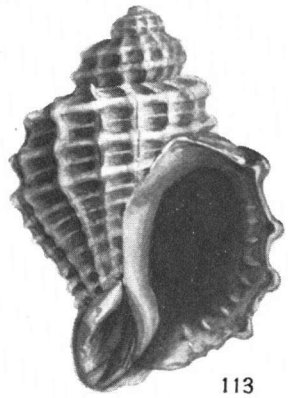
Murex tortuosus J. de C. Sowerby, 1823, nec Borson, 1821; *Ocenebra tortuosa* (J. de C. Sow.).

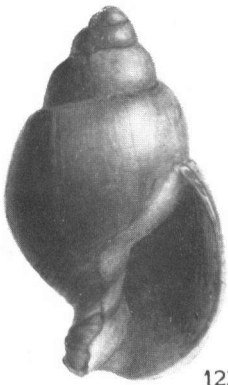
L 41, B 20; L 32, B 17; L 20, B 15. Langer en slanker dan 116; de laatste omgang basaal gelijkmatiger versmald; varices smaller, min of meer scherp; tussen twee varices meer dan één radiale rib. (Algemeen onder de niet houdbare naam *O. tortuosa* bekend. Wij menen dat *Murex canhami* S. V. Wood, 1872, op een jong exemplaar van deze soort is gebaseerd). II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 118. *Ocenebra (Ocenebra) pseudonysti* (S. V. Wood, 1879)

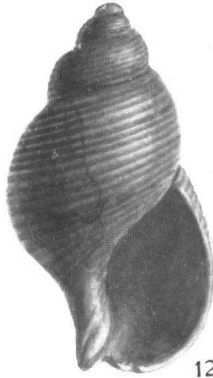
Plaat 11

L 16, B 8½; L 16, B 7. Slank; omgangen niet of nauwelijks geschouderd; 8 gelijke radiale ribben, met spiraalsculptuur in de tussenruimten; buitenlip met ongeveer 3 knobbeltjes aan de binnenzijde. III: Westerschelde. Plioc.

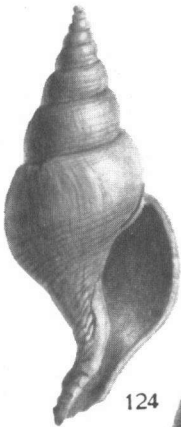
122

122

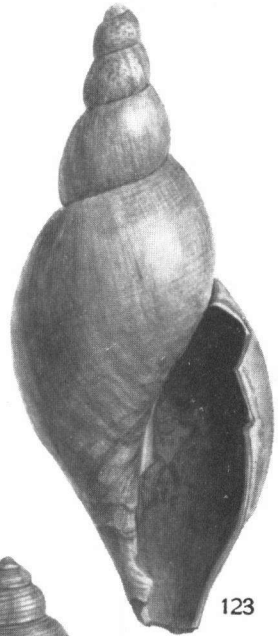
122

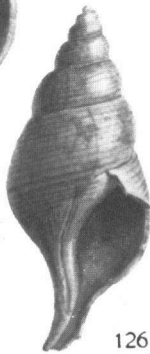
124

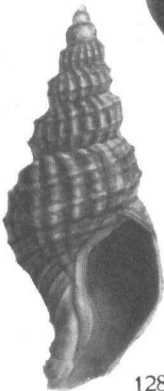
125

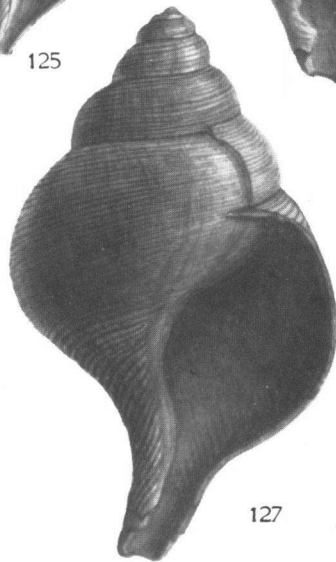
123

126

128

127

Familie Columbelloidea

† 119. *Pyrene (Mitrella) sulcata* (J. Sowerby, 1823)

Plaat 11

Columbella sulcata (J. Sow.).

L 23½, B 9½. Groter, slanker en met fijnere spiraalsculptuur dan 120; omgangen iets minder bol; buitenlip in het midden iets ingedrukt. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 120. *Pyrene (Mitrella) sulculata* (S. V. Wood, 1879)

Plaat 11

Columbella sulculata S. V. Wood.

L 16, B 7; L 13½, B 5. Kleiner, minder slank en met grovere spiraalsculptuur dan 119; omgangen iets bolliger; ronding van buitenlip gelijkmatig. Forser dan 121; de laatste omgang zonder aanduiding van kiel. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 121. *Pyrene (Columbellopsis) scaldensis* Van Regteren Altena, 1956.

Plaat 11

Columbella subulata Nyst, 1878, 1881, et al., nec *Murex subulatus* Brocchi, 1814.

L 11, B 4. Slank; laatste omgang hoekig aan de periferie; met spiraalgroeven om het siphonaalkanaal; buitenlip verdikt. I: Goeree, Schouwen, Noord-Beveland, Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

Familie Buccinidae

† 122. *Liomesus dalei* (J. de C. Sowerby, 1825)

Plaat 12

Liomesus canaliculatus Harmer, 1914, Schlesch, 1924, nec Dall, 1874.

L 58, B 37; L 54, B 29; L 45, B 30. Eivormig; top afgerond; spiraalsculptuur meestal slechts plaatselijk en vaag zichtbaar, soms goed ontwikkeld over gehele schelp; siphonaalkanaal kort, breed en wijd. I: Walcheren. II: Ritthem, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 123. *Volutopsis* spec.

Plaat 12

Volutopsis largillierti Harmer, 1914 (nec Petit, 1851).

Slechts fragmenten bekend. Winding smal en hoog; omgangen met vage spiraallijnen en enige radiale ribben niet ver van de top; sutuur zeer duidelijk. Wellicht een nog onbeschreven vorm. III: Westerschelde. O-Plist.

† 124. *Colus curtus* (Jeffreys, 1867)

Plaat 12

Trophon gracile S. V. Wood, 1848; *Fusus gracilis* Nyst, 1878, 1881, nec *Buccinum gracile* Da Costa, 1778; *Sipho curtus* (Jeffreys).

L 65, B 25; L 54, B 26. Winding vrij hoog; omgangen tamelijk

bol, duidelijk trapvormig; meestal wat onregelmatige, fijne spiraalsculptuur op de winding, vooral op de onderste helft van de omgangen duidelijk; laatste omgang meestal glad of bijna glad, behalve de basis; siphonaalkanaal vrij sterk gebogen.¹⁾ I: Noord-Beveland, Walcheren. II: Sloe bij Nieuwland, de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 125. *Colus cordatus* (A. Bell, 1871)

Plaat 12

Sipho cordatus (A. Bell); *S. tortuosus* (Reeve, 1855) var. *lirata* Harmer, 1914; *Colus exiguus* v. R. Altena, 1937 (? nec Harmer, 1914).

L 48, B 19; L 45, B 17. Slanker dan 124; winding niet of nauwelijks trapvormig; omgangen iets bolliger; spiraalsculptuur overall duidelijk, grover dan bij 125; siphonaalkanaal minder gebogen. II: de Kaloot. III: Westerschelde. O-Plist.

† 126. *Colus olavi* (Mörch, 1871)

Plaat 12

Sipho olavii (Mörch).

L 44, B 18; L 38, B 17½. Korter en breder dan 124 en 125; winding niet trapvormig; weinig geprononceerde spiraalsculptuur over gehele schelp; siphonaalkanaal tamelijk lang. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 127. *Atractodon elegans* Charlesworth, 1837

Plaat 12

L 96, B 48. Eivormig; top stomp; siphonaalkanaal langer en minder wijd en laatste omgang sneller naar basis versmald dan bij 122; fijne, duidelijke spiraalsculptuur. I: Domburg. II: de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

† 128. *Pirgos alveolatus* (J. de C. Sowerby, 1826)

Plaat 12

Searlesia alveolata (J. de C. Sow.).

L 37, B 16. Hoog torenvormig; sculptuur van spiraalribben gesneden door radiale ribben; omgangen met hoekig profiel, doordat 2 spiraalribben sterk ontwikkeld zijn. II: de Kaloot. III: Westerschelde. Plioc, O-Plist.

¹⁾ Het is niet uitgesloten dat ook fossiele exemplaren van de verwante, nog recent voorkomende soort, *Colus gracilis* (Da Costa, 1778) gevonden zullen worden. Wij zagen tot dusver echter geen enkel exemplaar, dat met zekerheid tot die soort moet worden gerekend.